

ADVIES

Beleidsnota Proper Gent

Datum: **29 september 2020**

Advies-nr. **JR/20/20**

Strekking van het advies: Positief mits opmerkingen
Reglement/decreet: Artikel I van de afsprakennota tussen stadsbestuur Gent en de Jeugd Raad, goedgekeurd op de gemeenteraad van 23/09/2013
Verplicht advies / spontaan advies / advies op vraag van college van burgemeester en schepenen
Hoe kwam dit advies tot stand? Het advies werd besproken door de leden van het bestuur van de Jeugd Raad
Wie werd betrokken? de Gentse Studentenraad i.s.m. Green Office
Betrokken dienst en/of contactpersoon van de Stad Gent Kabinet Schepen Van Braeckeleveit
Omkadering (situering, achtergrondinformatie) Nvt
Minderheidsstandpunt (indien nodig) Nvt

De Jeugd Raad en de Gentse Studentenraad namen de ontwerp tekst van de beleidsnota Proper Gent met veel aandacht door en adviseren de tekst graag **positief mits opmerkingen**.

➤ **Algemeen**

We vatten ons advies graag aan met het uiten van onze complimenten over de leesbaarheid van de tekst: **duidelijk geschreven én met de nodige verklaring van begrippen waar nodig**. Bovendien worden de doelstellingen ook gekoppeld aan **duidelijke initiatieven**, al kunnen die hier en daar nog wat concreter worden uitgewerkt.

➤ **Opmerkingen per hoofdstuk**

I. Verloop van het traject

We vinden het positief dat er aan deze nota een participatietraject vooraf ging en dat er ook aandacht blijft voor participatie doorheen de legislatuur. Vergeet hierbij zeker ook de jongeren niet. Ook zij hebben vaak waardevolle en/of creatieve ideeën rond dit thema.

2. Hoe proper is Gent?

2.4. De vervuiler betaalt en de sorteerder wordt beloond

De **mobiele recyclageparken** vinden wij een heel goed initiatief! Hoe wordt de uitwerking hiervan concreet geregeld? Hoeveel keer per jaar worden bv. welke wijken aangedaan? En hoe wordt de info (tijdig) tot bij de wijkbewoners gebracht?

2.5. Uitdagingen voor een propere stad

“Meer mensen zorgen helaas ook voor meer afval. Bovendien stijgt ook de consumptie buitenshuis met steeds meer streetfood, koffie-on-the-go, aperitieven in een park of op de Graslei met overvolle vuilnisbakken – ook al worden ze tot 3 keer per dag geleidigd – en zwerfvuil als zichtbaar gevolg. (...). Anderzijds zien we ook positieve evoluties. Zo is er meer aandacht voor de problemen die plastics veroorzaken en schakelen sommige producenten over op andere materialen”.

- Dat is volgens ons net het probleem. Je ziet nu overal (tot OXFAM toe) een overschakeling van plastic bekertjes naar papieren bekertjes. **Het is niet zozeer materiaal, maar gedrag dat moet veranderen.** Die slinger naar wegwerp moet terugslaan naar **hergebruik**. Bovendien is het aantal zaken, de hoeveelheid en het type verpakkingsmateriaal voor consumptie buitenshuis natuurlijk wat écht moet gestuurd worden: anders is het met steeds grotere dwel voor steeds grotere kraan.

De herbruikbare Billiecup vinden wij alvast een stap in de goede richting! Blijf wel inzetten om de **kenbaarheid** ervan. Uit de Wa Peisde bevraging over het thema klimaat bleek dat jongeren alvast niet altijd op de hoogte zijn van het bestaan van dergelijke initiatieven.

“Zo bepaalt het VLAREMA dat grofvuil vanaf de eerste kg betalend moet zijn. Hierdoor moet Gent de vrijstelling van 200 kg gratis grofvuil schrappen en betalend maken”.

- Uiteraard begrijpen we dat Gent deze bovenlokale maatregel moet volgen, maar toch betreuren wij dit. Net zoals jullie vrezen wij dat dit een **verhoging van het sluikestorten** met zich mee zou kunnen brengen, waardoor de geleverde inspanningen teniet zullen worden gedaan. Hoe zal hierop worden geanticipeerd?

“We reiken Vlaanderen de hand om samen de problemen rond zwerfvuil en sluikestort aan te pakken. Maatregelen op Vlaams niveau voor problemen waar elke gemeente mee kampt, zoals blikjes en flesjes, peuken, confetti, afval van ballonnen, ..., zouden ons bijstaan in de strijd hiertegen. In afwachting daarvan zitten we niet stil en nemen we dan ook zelf maatregelen”.

- Gent zal hier inderdaad een **‘frontrunner’** moeten in zijn. Wacht niet op een Vlaams kader en werk samen met andere steden die hier wel voor openstaan, zoals bvb. een **pilootproject rond statiegeld**. Samen kan de druk op Vlaanderen opgevoerd worden.

In tijden van Corona pleiten we ook graag voor **extra aandacht voor rondzwervende (wegwerp)mondmaskers** die je tegenwoordig overal in het straatbeeld ziet liggen. Kan hierrond eventueel een preventiecampagne worden opgestart?

3. Data als basis voor het beleid

3.2. Opgeruimd staat netjes?

“De netheidsbarometer werd door IVAGO ontwikkeld als instrument om de netheid van het openbaar domein te meten. Dit instrument werd vervolgens ook door Mooimakers (OVAM) overgenomen en verder geoptimaliseerd, aangepast en beschikbaar gesteld voor alle Vlaamse steden en gemeenten. IVAGO heeft deze aanpassingen niet verder doorgetrokken, wat het moeilijk maakt om de resultaten van Gent te vergelijken met andere steden en gemeenten die gebruik maken van de toepassing van OVAM”.

- Waarom heeft IVAGO de aanpassingen aan netheidsbarometer niet verder doorgetrokken?

3.3. Meer onderzoek naar sluikestort en zwerfvuil

“We willen onderzoek uitvoeren naar zwerfvuil en nog meer onderzoek doen over sluikestort”.

- Onderzoek is altijd goed. Maar hier stellen we ons toch de vraag wat we uit nog meer onderzoek gaan leren dat we nu nog niet weten? **Moet er niet vooral tot actie worden overgegaan?** Onze suggestie is om eens te praten met Rob Buurman (Recycling Netwerk Benelux).

4. Preventie en sensibilisatie

4.2. Communicatie

“We zorgen ervoor dat de Gentenaars weten dat de inspanningen die gedaan worden om tot een propere stad te komen groot zijn. Uit signalen stellen we vast dat velen niet weten wat de Stad, Politie en IVAGO ondernemen om tot een proper straatbeeld te komen. We willen het thema netheid meer in de verf zetten en de verantwoordelijkheidszin van de Gentenaars aanwakken. Daarvoor maken we een eenduidige communicatiestrategie”.

- Zorg er voor dat de informatie en communicatie **op maat is van alle Gentenaars**. Daarnaast lijkt het ons belangrijk om de communicatiestrategie ook af te stemmen op en te richten tot **tijdelijke Gentenaars én bezoekers**.

4.3. Gentenaars zorgen samen voor een propere stad

“Heel wat inwoners helpen om Gent properder te maken door zwerfvuil op te ruimen. In 2018 waren er meer dan 700 vrijwilligers die regelmatig de handen uit de mouwen staken en opruimden via een netheidscharter. We zijn ervan overtuigd dat we een pak meer Gentenaars kunnen motiveren om een engagement voor proper Gent op te nemen”.

- Het engagement van al deze vrijwilligers juichen we uiteraard alleen maar toe. We vinden het evenwel **geen prioriteit voor het stadsbestuur** om nog meer mensen te motiveren om een dergelijk engagement op te nemen. Eén gerichte actie (Gruute Kuis) is nog iets anders dan vrijwilligers die permanent het vuil van anderen moeten opruimen. Net zoals het niet normaal is dat de Overpoort vol plastic bekers komt te liggen omdat men toch weet dat enkele uren later IVAGO langs komt. **Zet meer in op afvalpreventie en zorg ervoor dat er minder wegwerp beschikbaar is!**

“Ook hier voorziet IVAGO ondersteuning in de vorm van materiaal, zakken, ophaling van het afval en een verzekering en is grotere ondersteuning mogelijk”.

- Hier is **verbetering mogelijk**. We merken bij de organisatie van de Studenten Gruute Kuis dat het moeilijk is om alle nodige ondersteuning te verkrijgen, zoals bvb. het oppikken van het afval op verschillende punten in de stad.

4.4. Een doelgroepgerichte aanpak

“We zetten resoluut in op afvalpreventie, waarbij we een mix van maatregelen gebruiken: bewustmaking van bewoners met ‘meten is weten’-campagnes, de educatieve werking voor scholen verderzetten en uitbreiden naar andere doelgroepen, ondersteuning van afvalarme winkels, horeca en evenementen, en het bannen van plastic zakjes en wegwerpbekers.”

- Dit doen we natuurlijk al veel langer... Het is altijd nodig, maar de **focus kan daar niet op blijven liggen**.

“Een derde doelgroep zijn kinderen, scholieren en jongeren”

- De focus ligt hier vooral op een opsomming van de initiatieven die er reeds zijn. Maar die blijken niet altijd even efficiënt, zo tonen de cijfers aan. Zo hebben slechts 13 van de 145 basis- en secundaire scholen op heden een netheidspact afgesloten en zijn er tot nog toe slechts 4 ECO scholen. **Welke extra maatregelen plannen jullie hier naast ‘het stimuleren en ondersteunen van scholen’?** Wij pleiten er alvast voor om **ook enkele acties uit te werken die niet via de scholen lopen**. Bv. plekken waar hangjongeren samenkomen?

“We zetten experimentele acties rond zwerfvuil op in studentenbuurten zoals Kramersplein en de Overpoort, vergelijkbaar met eerdere acties aan het Kramersplein of Graslei. De Dienst Milieu en Klimaat wil horeca uitbaters in uitgaansbuurten (Overpoort) stimuleren om herbruikbare bekers aan te bieden”.

- Het lijkt ons **het ideale moment om dit ‘coronasemester’ te gebruiken** (iedereen zit daar nu toch neer) **om die herbruikbare beker ingang te laten vinden**.

“Om te vermijden dat de meest kwetsbare Gentenaren, die niet in bemiddeling zijn of bijvoorbeeld niet het juiste statuut hebben, door de mazen van het net vallen, maakten het OCMW en de Stad Gent bovendien afspraken met de KRAS-diensten. Ze hebben de mogelijkheid om aan hun leden of vaste klanten individuele

zakken uit te reken. Sinds 2018 is het budget opgetrokken om nog meer gezinnen te bereiken. Door deze uitgebreide ondersteuning kan armoede geen reden zijn om te sluikestorten”.

- Op zich klopt het natuurlijk dat armoede geen reden kan zijn om te sluikestorten, maar toch vinden we dit een gevaarlijke uitspraak. Vinden die mensen zelf dat ze voldoende ondersteuning krijgen? **Werd er onderzoek verricht naar de impact van deze acties?**

“Initiatief 26: We onderzoeken de organisatie van een proefproject dat bruikbare tweedehandsmeubelen aan het einde van het schooljaar recupereert”.

- Kan dat niet worden uitgebreid naar allerlei zaken zoals ook fietsen, keukengerie, etc?

4.5. Wijkgerichte aanpak

“Er kunnen ook verfraaiingsacties ondernomen worden. Een straat die niet netjes oogt kan meer ongewenst gedrag uitlokken. Met de verfraaiingsacties, van bijvoorbeeld leegstaande panden of nutskasten, willen we deze locaties opwaarderen en zo sluikestorten trachten te voorkomen. Deze acties worden samen met bewoners en andere diensten, zoals de Dienst Cultuur en schepen Sami Souguir, georganiseerd en kunnen bijvoorbeeld met Samen aan Zet-middelen of subsidies van Moomakers gesubsidieerd worden”.

- Dit vinden wij een heel goed idee! Net zoals die mini-make-proper acties, verfraaiingsacties en nudging initiatieven.

“Initiatief 34: We blijven op populaire ontmoetingsplaatsen en vertoefflekkens (bv. Gras- en Korenlei, de Krook) bezoekers en horecazaken bewust maken van zwerfvuil”.

- Dit vinden wij **niet concreet genoeg**. Dit blijft een groot probleem (zeker als het goed weer is). Een goed uitgewerkt plan is dus belangrijk!

4.6. Minder afval op evenementen

“De nieuwe VLAREMA wetgeving cateringmaterialen en wegwerpverpakkingen bepaalt dat sinds 1 januari 2020 wegwerpbekers en -verpakkingen verboden zijn op evenementen, tenzij zeer strenge (90% en in 2022 95%) inzamel- en recyclagedoelstellingen worden gehaald. Met de Dienst Milieu en Klimaat en Dienst Feesten en Ambulante Handel – Markten en Foren wordt gekeken om waar mogelijk strenger op te treden en herbruikbare bekens op te leggen”.

- Wij zijn alvast vragende partij om niet alleen op bekens te focussen. **Ook pastabekens, borden, bestek, etc. zouden herbruikbaar moeten zijn.**

“Zonder confetti en het oplaten van ballonnen zal het feest er niet minder leuk op worden. Dat bewijzen o.a. de Gentse Feesten en carnaval waarbij geen confetti gebruikt wordt. (...) We vragen dan ook een Vlaams kader voor het oplaten van ballonnen en gooien van confetti”.

- **Betekent dit nu dat Gent dit nog niet zal invoeren?** Een coalitie of the willing met andere steden (zoals bvb bij statiegeld) zal misschien beter werken?

5. Opruimen

5.3. Infrastructuur voorzien

“Daarom worden er in totaal 3.000 nieuwe en grotere vuilnisbakken van 100 liter, met peukenasbak geplaatst op logische plekken”.

- Is het eventueel een idee om **op de vuilnisbakken een plannetje/wegwijzer te zetten** waar de volgende 3 dichtstbijzijnde vuilnisbakken zijn? Zo moet je niet meer zoeken en ben je zéker als ‘zoeker’ dat er bijvoorbeeld om de hoek nog een vuilnisbak is.

“IVAGO vervangt de grijze, groene en oranje vuilnisbakken door deze nieuwe vuilnisbakken. Daarnaast worden ook compacterende vuilnisbakken met een inhoud van 120 of 240 liter geplaatst op populaire ontmoetingsplekken”.

- **Wij vragen ons af of de Stad tevreden is over die nieuwe vuilnisbakken?** We stellen vast dat ze vaak vastlopen, je ziet dat mensen sukkelen en dat de ‘ze zitten vol’ sensor het precies toch niet altijd zo goed doet.
- **Kan er worden geëxperimenteerd met leuke afvalkorven (cf. gamification LOMAP traject Sluizeken-Tolhuis-Ham).**

“Initiatief 41: IVAGO voorziet vuilnisbakken op de juiste locaties en compacterende vuilnisbakken op ontmoetingsplaatsen”.

- **Dringende vraag om ook te voorzien in PMD naast rest, zeker nu P+MD er is!**

“Peuken: We pakken dit aan in samenwerking met de verschillende betrokken diensten en de horeca”.

- Goed dat hier extra wordt op gefocust! Veel rokers beseffen niet dat peuken een grote impact hebben op het milieu. Voor de campagne: zorg ervoor dat ze mensen **tips aanreikt over wat ze moeten doen met hun peuken** i.p.v. de focus te leggen op wat niet mag. Maak de campagne ludiek! Net zoals die afvalstembussen: leuk idee!
- **Schakel ook NMBS in!** Als die al eens grote campagne zouden doen in de stations, dan zou er zeker bij jongeren/studenten al eens wat meer aandacht voor zijn

6. Handhaving

6.3. Vervolg

“Ter vervanging van een GAS-boete kan ook een GAS-bemiddeling, enkel op vrijwillige basis, voorgesteld worden. Dit wordt nu bij minderjarigen vanaf 16 jaar aangeboden. Hierbij wordt bijvoorbeeld een prestatie bij een stadsdienst verricht zoals een opruimactie, een werkstuk gemaakt... Momenteel zijn er geen bemiddelingsplaatsen beschikbaar bij stadsdiensten of partners werkzaam binnen het thema netheid”.

- **Bemiddelingsplaatsen aanbieden binnen het thema netheid lijkt ons ook interessant ipv een gasboete uit te delen.** Laat studenten/jongeren dan anderen sensibiliseren over bvb peuken wegwerpen in de Overpoort.

Wij kijken alvast uit naar jullie antwoord en naar de definitieve nota.

Jeugdige groeten en tot binnenkort.

Namens de Jeugdraad,

Maité Coppens
Voorzitter

Lieselot Depredomme
Voorzitter